

Hervormingen doen vergrijzingskosten niet dalen

Ondanks enkele hervormingen van de federale regering dalen de vergrijzingkosten niet. Experts wijzen er bovendien op dat de Vergrijzingscommissie de kostentoeename onderschat.

JASPER D'HOORE

Luidde de Studiecommissie voor de Vergrijzing in haar jaarrapport van 2011 nog de alarmbel over de uit de pan rijzende kosten van de vergrijzing, dan is ze deze keer poeslief. 'De vergrijzing leidt tot een stijging van de sociale uitgaven', zegt ondervoorzitter Jan Verschooten. Maar de regering heeft met succes verschillende maatregelen genomen om de kosten in te dijken.'

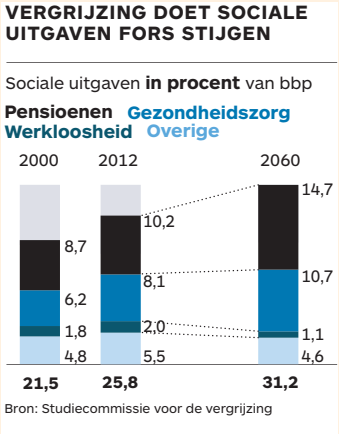
Uit het jaarrapport van 2012 blijkt dat we vandaag net iets meer dan een kwart van het bruto binnenlands product (bbp) besteden aan sociale uitgaven. Tegen 2060 zal dat met naar schatting 31,2 procent bijna een derde zijn. In minder dan 40 jaar betekent dat een stijging met 5,4 procentpunten. Vooral de uitgaven voor de pensioenen stijgen fors. Tegen 2060 zouden we aan de uitbetaling daarvan al 14,7 procent van het bbp besteden.

De Commissie moet bijna jaar na jaar haar inschattingen naar boven bijstellen. Maar deze keer ligt de voorspellingen voor 2060 met een daling van 0,1 procentpunt net iets lager dan in 2011. Dat komt doordat de vorige schatting beïnvloed werd door een grote stijging van de sociale uitgaven. Die was er nu niet. 'Maar ook de regeringsmaatregelen hebben hun invloed gehad', stelt de studiec ommissie. Premier Elio Di Rupo (PS) stelde op Twitter dat 'de regering erin slaagt de budgettaire kosten van de vergrijzing van de komende jaren in te dammen.'

Ter illustratie verwijst vice-premier en minister van Pensioenen Alexander De Croo (Open VLD), die bij de presentatie van het rapport aanwezig was, naar de hervorming van de pensioenbonus. 'Alleen al het systeem van de nieuwe pensioenbonus betekent op lange termijn een besparing van 0,3 procent van het bbp', stelt hij. 'In prijzen van vandaag staat dat voor een bezuiniging van 2,5 miljard euro.' De regering verscherpte dit jaar de voorwaarden voor het krijgen van de bonus, die mensen die langer werken belooft. Toch is niet iedereen enthousiast

Minister van Pensioenen Alexander De Croo (r.) kreeg het rapport overhandigd van Jan Verschooten en Françoise Masai van de Vergrijzingscommissie. © PHILIP REYNAERS/PHOTO NEWS

Blijkbaar is het al een succes als de vergrijzingskosten stagneren. Ik noem dat zorgwekkend.

ECONOOM UGENT
GERT PEERSMAN

over het rapport. 'Blijkbaar is het al een succes als de vergrijzingskosten stagneren', zegt hoogleraar economie Gert Peersman (UGent). 'Ik noem dat zorgwekkend, want het betekent dat de doorgevoerde hervormingen te weinig effect hebben.'

Peersman wijst er bovendien op dat de kosten van de vergrijzing steevast te laag worden ingeschat. 'Zo gaat de Vergrijzingscommissie in haar modellen uit van een productiviteitsgroei van 1,5 procent, iets wat we wellicht niet halen.' De commissie speelt daarop in door ook een 'pessimistische' en een 'optimistische' prognose uit te werken. In dat eerste geval, waarbij vertrokken wordt van een productiviteitsgroei van 1,25 procent, stijgen de sociale uitgaven ten opzichte van het bbp tussen 2012 en 2060 met 6,4 procentpunten. Het optimistische scenario vertrekt van een groei van 1,75 procent en komt uit bij een stijging van 4,5 procentpunten.

'Die pessimistische prognose is eigenlijk de meest realistische', stelt Peersman. In dat geval zullen we tegen 2060 32,2 procent van het bbp besteden aan sociale uitgaven. De

werknemersorganisatie Voka heeft een simulatie gemaakt van de berekeningen van het model van het Planbureau en toont aan dat in een nog pessimistischer scenario de kosten exploderen (*lees hiernaast*).

Waarom houdt de Vergrijzingscommissie dan vast aan die hoge productiviteitsgroei? 'Ze dekt zich in', meent Peersman. 'De commissie beseft dat politici hun rapport zullen wegwuiven als ze van een lagere productiviteitsgroei uitgaan.' Hij betreurt dat, want 'zo wordt het beleid gebaseerd op foute stellingen'.

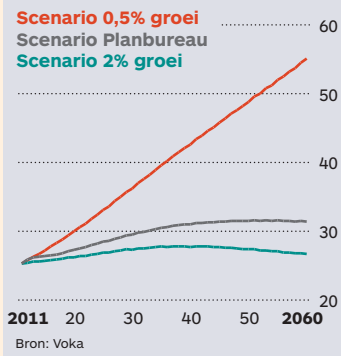
Naar oplossingen hoeft de Gentse econoom niet lang te zoeken. 'Verhoog de pensioenleeftijd en de tewerkstellingsgraad. We hebben een achterstand opgebouwd tegenover onze buurlanden. We moeten de komende jaren extra inspanningen doen om die weg te werken.'

De Croo lijkt dat te beseffen. 'Het vergrijzingsdebat moet over meer gaan dan over langer werken', opert hij. 'Het moet ook gaan over ondernemen en werken aantrekkelijk maken in ons land. En het moet zeker gaan over méér mensen aan het werk krijgen.'

'ALLES STAAT OF VALT MET GROEI'

De werkgeversorganisatie Voka heeft serieuze twijfels bij het rapport van de Studiegroep voor de Vergrijzingscommissie over de stijgende sociale uitgaven. 'De commissie gaat bij haar inschatting over de gevolgen van de vergrijzing uit van een gemiddelde productiviteitsgroei van 1,5 procent. Dat is te hoog', zegt Voka-hoofdeconoom Stijn Decock. Hij werkte alternatieve scenario's uit. 'Wij gingen uit van een productiviteitsgroei van 0,5 procent en van 2 procent. Het eerste cijfer is laag en staat voor een Japans scenario, waarbij de economie jarenlang stagneert. Het tweede cijfer zou dan weer een buitengewoon goed resultaat zijn.' In het Japanse scenario dreigen de vergrijzingskosten te exploderen. In dat geval besteden we tegen 2050 al de helft van het bruto binnenlands product aan sociale uitgaven. 'Dat is onhoudbaar', stelt de econoom. In het scenario van de hoge productiviteitsgroei stagneren de uitgaven op zo'n vierde van het bbp, het niveau van vandaag. 'De conclusie is duidelijk', vindt Decock, 'alles staat of valt met economische groei. We moeten productief blijven en meer mensen aan het werk krijgen. Evident wordt dat niet.' **JD**

VERGRIJZINGSKOSTEN IN % VAN HET BBP

Armoederisico 65-plussers daalt, maar blijft hoog

JASPER D'HOORE

Het armoederisico onder gepensioneerd is de voorbije jaren gedaald. Dat blijkt uit het twaalfde jaarrapport van de Studiec ommissie voor de Vergrijzing. Zo'n 20 procent van de 65-plussers riskeert vandaag arm te zijn. In 2003 was dat nog 24,5 procent.

Toch is België nog steeds een slechte leerling in de Europese klas. 'Overall in de Europese Unie, op Nederland, Duitsland, Oostenrijk en Zweden na, daalt het armoederisico onder 65-plussers', zegt Jan Verschooten, ondervoorzitter van de Vergrijzingscommissie. 'Ondanks de afname zijn we eigenlijk niet dichterbij het Europese gemiddelde gekomen.'

Uit de voorspellingen van de studiec ommissie blijkt wel dat het armoederisico onder gepensioneerd de komende jaren zal blijven dalen. Volgens minister van Pensioenen Alexander De Croo (Open VLD) komt dat doordat de minimumpensioenen en het gewaarborgd minimuminkomen voor gepensioneerd werd opgetrokken. Ook wijst hij naar de gestegen werkgelegenheidsgraad, vooral bij vrouwen. 'Daardoor hebben steeds meer vrouwen een hoger pensioen', verduidelijkt de liberaal.

Als rekening wordt gehouden met het huizenbezit - dat niet wordt opgenomen in de berekening van het armoederisico - daalt het armoederisico onder gepensioneerd overigens fors tot 11,3 procent. 'Een eigen huis of appartement is dus de beste vorm van pensioensparen', stelt De Croo.

De Open VLD'er brengt in herinnering dat door de zesde staatshervorming de gewesten vanaf volgend jaar bevoegd worden voor de woonbonus. Dat is de fiscale aftrek voor een hypotheaire lening. Volgens De Croo is het ontzettend belangrijk dat zij de woonbonus blijven gebruiken om jongeren te helpen een huis te kopen, opdat ze zo een zorgeloze oude dag kunnen beleven.

Raad van State neemt vrijstelling kmo's voor fairnesstaks in vizier

De Raad van State neemt de fairnesstaks in het vizier. Los van de juridische bezwaren komt er nog bij dat de nettowinst vaak geen 'faire' graadmeter van de onderliggende winst is.

STEFAN MICHIJSEN
EN KURT VANSTEELEND

Volgens de Raad van State is de vrijstelling voor kmo's van de fairnesstaks, de minimumbelasting voor bedrijven die de regering wil invoeren, onvoldoende verantwoord. Dat zegt de Raad in zijn advies over het wetsontwerp.

De Raad wijst erop dat het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel, vastgelegd in de grondwet, ook geldt voor fiscale aangelegenheden. Een verschil in behandeling kan alleen als dat gebeurt op basis van een objectief criterium en als het redelijk verantwoord is.

Dat de regering aanvoert dat ze kmo's een milder fiscaal klimaat wil bezorgen, is volgens de Raad van State niet voldoende als verantwoording om de kmo's van de fairnesstaks vrij te stellen.

'Het lijkt erop dat de fairnesstaks enkel van minder fiscaal klimaat wil bezorgen, is volgens de Raad van State niet voldoende als verantwoording om de kmo's van de fairnesstaks vrij te stellen.

ben van de specifieke moeilijkheden waarmee het overgrote deel van de kmo's kampt', schrijft de Raad van State in zijn advies.

De Raad van State geeft de regering overigens een flinke bolwassing omdat ze een aantal van de fiscale begrotingsmaatregelen niet zelf in het parlement heeft ingediend, maar dat heeft laten doen door enkele parlementsleden. Door die truc kreeg de Raad van State minder tijd om zich over de teksten te buigen.

'De om advies voorgelegde teksten zijn hoofdzakelijk fiscaal van aard. De spoed waarmee de wijzigingen worden opgesteld en moeten worden beoordeeld door het parlement, werkt vergissingen of onjuiste beleidsinschattingen in de hand, die korte tijd nadien nopen tot reparatiewetgeving. Bovendien brengt deze werkwijze de rechtszekerheid in het gedrang', klaagt de Raad van State.

De Raad van State wijst erop dat het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel uit de grondwet ook geldt voor fiscale aangelegenheden.

Concreet dreigt de fairnesstaks voor grote bedrijven een hele dober te worden. Zo zweren industriële groepen als Solvay, Bekaert en Tessenderlo bij een relatief stabiele dividendpolitiek. Solvay bijvoorbeeld gaat er prat op ondanks de pieken en dalen van de conjunctuur sinds 1982 het dividend niet meer te hebben moeten verlagen. In topjaren keert Solvay een klein deel van de winst uit, in recessiejaren kan de 'pay-out' meer dan de nettowinst bedragen. Zo'n stabiele dividendpolitiek is belangrijk voor aandeelhoudersfamilies die op een stabiele inkomstenstroom rekenen. Ze kan ook een signaal zijn naar de beleggerswereld, als teken van vertrouwen dat een slecht jaar een 'accident de parcours' is. Zo keerde Tessenderlo over het boekjaar 2012 een dividend uit, ondanks zware verliecijfers. De minimumtaks dreigt zo'n stabiele dividendpolitiek te bemoeilijken.

Een ander probleem is dat Belgische multinationals, zoals AB InBev, soms wel hoge dividenden uitkeren maar in België weinig belastingen betalen omdat ze hun inkomsten vooral krijgen van buitenlandse dochtermaatschappijen. De winst van die buitenlandse dochters wordt meestal in het buitenland belast, maar geen tweede keer in België. Zij dreigen een forse fairnesstaks te moeten betalen.

KINDERZORG

Inspectie houdt flitsinspecties in crèches

De Vlaamse zorginspectie heeft eind vorig jaar voor het eerst 'flitsinspecties' in kinderdagverblijven georganiseerd. Het ging om een experiment. Op dezelfde dag brachten inspecteurs een onaangekondigd bezoek bij 108 zelfstandige onthaalouders, zelfstandige kinderdagverblijven en erkende kinderdagverblijven. Uit de resultaten bleek onder andere dat kinderen nog op hun buik te slapen werden gelegd, tegen het advies over wiegendoodpreventie in, schreef De Standaard gisteren. Ook gebeurde het bijhouden van de lijst met de aanwezige kinderen niet secuur.

Volgens de Zorginspectie is het de bedoeling de flitsinspecties te herhalen. Ze zullen de grote inspectierondes niet vervangen.

MOBILITEIT

Ribbelstroken moeten vlamme fietsers afremmen

Met tientallen ribbelstroken op het jaagpad langs de Schelde verklaart de Vlaamse overheid de oorlog aan grote groepen wielertoeristen. De bedoeling is een einde te maken aan een reeks klachten over voorbij-

razende wielrenners, ook wel de 'kamikazes van de Schelde' genoemd. In peloton rijdt de groep al jaar en dag het jaagpad af met een erg hoge snelheid. 53 kilometer per uur is geen uitzondering.

'Wielerterroristen zijn het. Ze zouden beter op het circuit van Zolder rijden', zegt Hugo Leroy, de burgemeester van Gavere. Tussen Zwijnaarde en Eine zijn over een afstand van 23 kilometer om de 1.000 meter brede witte ribbelstroken aangebracht.

WETTEREN

De treinen tussen Wetteren en Schellebelle rijden vanaf vandaag niet meer trager dan normaal op de plaats waar begin mei de treinramp gebeurde. Sinds 29 juni gold over een korte afstand een snelheidsbeperking van 40 kilometer per uur. Dat betekende één tot twee minuten extra reistijd. **BELGA**

360

Het Brussels Gewest trekt 8,3 miljoen euro uit voor een extra premie voor de gemeentebesturen. Ze krijgen dit en volgend jaar telkens 360 euro, bedoeld om er de stijgende levensduur mee te dekken.

EUROPEES PARLEMENT

Dehaene houdt pen vast voor begroting EU

Het Europees Parlement heeft de Belgische oud-premier Jean-Luc Dehaene (CD&V) aangesteld als rapporteur voor de Europese meejarenbegroting voor 2014-2020. Dat betekent dat hij, namens het halfron waarin hij ook zitting heeft, de leiding neemt om het dossier de komende maanden tot in de puntjes te regelen. Het Europees Parlement smeette al een politiek akkoord met de lidstaten en de Europese Commissie over het budget van 960 miljard euro. Dat moet nu uitgewerkt worden, zodat het in september formeel goedgekeurd kan worden door het halfron.